

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

INTERPELIACIJA

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministrui Aurelijui Verygai

2017 m. lapkričio 23 d.

Vilnius

Mes, žemiau pasirašę Lietuvos Respublikos Seimo nariai, vykdydami savo konstitucinę pareigą vertinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir jos atskirų narių veiklą bei vadovaudamiesi Lietuvos Respublikos Konstitucijos 61 straipsniu ir Lietuvos Respublikos Seimo statuto 219 straipsnio 1 dalimi, teikiame interpeliaciją Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministrui Aurelijui Verygai ir reikalaujame atsakyti į šiuos klausimus:

1. Kodėl esant realioms finansinėms galimybėms, atsisakote Lietuvos medikams ir rezidentams kelti atlyginimus nuo 2018 m. sausio 1 d. ir sutinkate Privalomojo sveikatos draudimo fondo rezervo lėšas perleisti kitiems ministrams, kad jie galėtų šiomis lėšomis dangstyti biudžeto skyles?
2. Nuo 2018 m. sausio 1 d. įsigalios Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo nuostata, kuria nurodomi maksimalūs asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimo terminai. Jei sveikatos priežiūros įstaiga praleis šiuos terminus, paslaugos išlaidų apmokėjimas bus mažinamas 20-50 proc.
  - 2.1. Kodėl Sveikatos apsaugos ministerija nėra iki šiol pasiruošusi įgyvendinti įstatyme numatytą nuostatą, ypač didžiuosiuose miestuose?
  - 2.2. Kodėl nesiimate priemonių užtikrinti, kad dėl minėto įstatymo nuostatų įgyvendinimo nenukentėtų paprasti medikai ir slaugytojai?
  - 2.3. Ar palaikytumėte galimybę sukurti paskatų sistemą toms medicinos įstaigoms, kurios aptarnautų pacientus per trumpesnę nei įstatyme numatytas laikas? Ar vis dėlto Jūs labiau palaikote bausmių ir finansavimo mažinimo politiką?
  - 2.4. Kodėl nepritarėte anksčiau teiktiems siūlymams atidėti šio įstatymo įgyvendinimą ir susidariusią problemą bandote spręsti tik metų gale, kai medikai ir visuomenė jau yra supriešinti?
3. Kodėl iki šiol nesate pateikę įstatymų ir kitų teisės aktų pataisų, kurios užtikrintų galimybę keisti sveikatos priežiūros įstaigų personalo darbo užmokesčio tvarką ir numatyti, kad medicinos paslaugų įkainiuose būtų nustatyta fiksuota darbo užmokesčio dalis, o pacientų priežiūrai skirtos lėšos būtų atskirtos?
4. Teikdamas Farmacijos įstatymo Nr. X-709 61 ir 63 straipsnių pataisas Nr. XIIIIP-531 (Nr. XIIIIP-531(2)) ir jas lydinčius kitų įstatymų pakeitimus aiškinamajame įstatymo projekto rašte teigėte, kad įgyvendinus šį įstatymą gyventojai patirs tik teigiamą poveikį, o nepatogumų

pacientams dėl kontrolinių pirkimų sudaroma nebus. Kodėl prieš pateikiant Farmacijos įstatymo pataisas neatlikote jo pasekmių realaus vertinimo ir tokiu būdu suklaidinote Seimo narius teikdamas, jog jo įgyvendinimo pasekmės bus tik visapusiškai teigiamos?

5. Kodėl artėjant Farmacijos įstatymo Nr. X-709 61 ir 63 straipsnių pataisų Nr. XIIIIP-531(2) įsigaliojimui lapkričio 1 d. iš anksto nesiėmėte reikiamų priemonių (pavyzdžiui, peržiūrėti receptinių vaistų sąrašus; užtikrinti, kad informacija apie pacientui priskirtus nekompensuojamus vaistus vaistininkams būtų pasiekama per elektroninio recepto sistemą, ir kitų priemonių, apie kurias pradėjote kalbėti tik kilus visuomenės pasipiktinimui), kad užtikrintumėte, jog gyventojai patirtų kuo mažesnius nepatogumus įsigyjant jiems įprastus vaistus po lapkričio 1 d.?

6. Jūs inicijavote Vyriausybės nutarimą, pagal kurį buvo pakeista kompensuojamųjų vaistų kainyno sudarymo tvarka. Pagal ją nuo 2017 m. liepos tvirtinant naują kainyną iš jo buvo išbraukti arba neįtraukti 300 vaistų. Spalį – dar apie 100 vaistų. Visi vaistai, kurių bazinė kaina buvo didesnė nei 10 procentų nuo pigiausio vaisto, iš kainyno buvo išbraukti.

6.1. Kodėl žmonėms buvo atimta galimybė rinktis (o gydytojams skirti) vaistą, kuris jiems geriausiai tiko?

6.2. Kodėl Jūs teigiate, kad vaistas, kurio veiklioji medžiaga yra ta pati, veikia vienodai, kai tuo tarpu mokslininkai farmakologai teigia, kad vaistų poveikis nėra tapatus?

6.3. Ar nemanote, kad tokiu sprendimu ne tik atėmėte galimybę žmonėms ir gydytojams rinktis ir skirti geriausiai veikiantį ir tinkantį vaistą, bet ir pakenkėte ne vieno žmogaus sveikatai?

7. Šių metų Seimo rudens sesijoje atsakinėdamas į Seimo narių klausimus dėl meningokokinės vakcinos Jūs teigėte, kad ją įtrauksite į vaikų profilaktinio skiepavimo kalendorių tik kitų metų vasarą. Tuo tarpu savo įsakymu įtraukėte į skiepavimo kalendorių rotavirusinės infekcijos vakciną, nurodydamas, kad vadovaujatės patvirtinta nacionalinės imunoprofilaktikos 2014-2018 metų programa, tačiau programoje rotavirusinės infekcijos vakcinos nėra numatyta.

7.1. Ar jums, kaip sveikatos apsaugos ministrui, svarbi žmonių gyvybė ar tik pinigai?

7.2. Kodėl į skiepavimo kalendorių neįtraukta žymiai pavojingesnės meningokokinės infekcijos vakcina, kuri numatyta imunoprofilaktikos programoje?

8. Alkoholio kontrolės politiką pirmiausiai siejate su vartojimo pasiūlos ribojimu, bet kol kas nematyti sprendimų mažinant alkoholio vartojimo paklausą. Tai pažymi ir visuomenės psichikos sveikatos specialistai. Jūsų veiksmai kaip tik yra priešingi siekiui mažinti alkoholio vartojimo paklausą: dėl Jūsų priimtų sprendimų šiuo metu yra paralyžiuota priklausomybės ligų centrų veikla, nes nespėjus sukurti naujos priklausomybės ligų centrų sistemos, senuosius centrus paliko net 75 darbuotojai ir todėl priklausomybės ligomis sergantiems asmenims (ypač regionuose) yra gerokai apsunkintos galimybės gauti reikiamą pagalbą. Pavyzdžiui, Šiaulių priklausomybės ligų centro atvejis rodo, kad reformai nebuvo iš anksto pasiruošta ir administracinis suskirstymas turėjo įtakos pacientams teikiamoms paslaugoms – minėtoje įstaigoje šiuo metu psichiatras dirba tik 0,125 etato krūviu.

8.1. Kodėl prieš pradėdamas priklausomybės ligų centrų pertvarką nepasiruošėte jos įgyvendinimui ir sudarėte sąlygas atsirasti dabartinei chaotiškai situacijai?

8.2. Kaip toks nepasiruošimas ir atmestinas priklausomybės ligų centrų reformos įgyvendinimas dera su Jūsų kadencijos pradžioje išsikeltais kovos su alkoholizmu ir kitomis priklausomybėmis tikslais?

8.3. Kada galima tikėtis jau efektyviai veikiančio priklausomybės ligų centro po Jūsų vykdomos reformos?

9. Pastaruoju metu Jūs ir Jūsų politinio pasitikėjimo komanda įsivėlė į skandalus, susijusius su galimu spaudimu atleidžiant ir priimant į pareigas Sveikatos apsaugos ministerijai pavaldžių įstaigų vadovus, ministerijos darbuotojus. Nuo Jūsų darbo pradžios sveikatos apsaugos ministro poste iš darbo Sveikatos apsaugos ministerijoje išėjo arba buvo atleisti dėl vykdomos reorganizacijos daugiau nei 30 valstybės tarnautojų.

9.1. Ar darėte tiesioginį ar netiesioginį spaudimą kuriam nors ligoninės vadovui, Sveikatos apsaugos ministerijai pavaldžios įstaigos vadovui, ministerijos darbuotojui ar Jums pavaldžiam kitam pareigūnui reikalaudamas jo atsistatydinti iš užimamų pareigų?

9.2. Ar Jūsų patarėjai, viceministrai ar kiti politinio (asmeninio) pasitikėjimo pareigūnai darė tiesioginį ar netiesioginį spaudimą kuriam nors ligoninės vadovui, Sveikatos apsaugos ministerijai pavaldžios įstaigos vadovui, ministerijos darbuotojui ar Jums pavaldžiam kitam pareigūnui reikalaudami jo atsistatydinti iš užimamų pareigų?

9.3. Ar Jūs darėte tiesioginę ar netiesioginę įtaką siekdamas į pareigas Sveikatos apsaugos ministerijoje ar ministerijai pavaldžioje įstaigoje įdarbinti Jums asmeniškai ar politiškai artimus asmenis?

9.4. Ar Jūsų patarėjai, viceministrai ar kiti politinio (asmeninio) pasitikėjimo pareigūnai darė tiesioginę ar netiesioginę įtaką siekdami į pareigas Sveikatos apsaugos ministerijoje ar ministerijai pavaldžioje įstaigoje įdarbinti Jums asmeniškai ar politiškai artimus asmenis?

9.5. Kodėl į daugelį Sveikatos apsaugos ministerijoje atsilaisvinusių valstybės tarnybos pareigybių nebuvo organizuojami konkursai, o vietoje to įsteigti politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautojų arba pagal darbo sutartis dirbančių pareigūnų etatai ir tokiu būdu į darbą Jums pavaldūs asmenys priimti be konkurso?

9.6. Kam Jums reikalinga kelis kartus didesnė nei kitose ministerijose politinio (asmeninio) pasitikėjimo komanda?

9.7. Kodėl visiems patarėjams savo įsakymu skyrėte 60 proc. priedą prie algos neribotam laikui? Ar nemanote, kad taip pažeidžiate Valstybės tarnybos įstatymą ir švaistote biudžeto lėšas?

9.8. Ar Jums yra žinoma, kad Jūsų patarėjai, jausdamiesi viršesniais už viceministrus, pastariesiems teikia įvairius pavedimus? Ar Jūs manote, kad tokia situacija yra normali?

9.9. Dėl kokių konkrečių priežasčių iš užimamų pareigų pasitraukė Jūsų viceministrė Aušra Motiejūnienė-Bilotienė ir patarėjas Danas Bakša?

10. Kiek kartų nuo kadencijos pradžios naudojotės tarnybiniu automobiliu asmeniniais tikslais, vykdamas į namus Jonavos rajone? Ar toks automobilio naudojimas ne pagal paskirtį dera su siekiu taupyti Sveikatos apsaugos ministerijos lėšas?

11. Kadencijos pradžioje žadėjote taupyti ir racionaliai naudoti Sveikatos apsaugos ministerijos lėšas.

11.1. Kiek etatų Sveikatos apsaugos ministerijoje buvo 2017 m. sausio 1 d. ir kiek 2017 m. lapkričio 1 d.?

11.2. Kiek esate sutaupęs (ar pereikvoję) Sveikatos apsaugos ministerijos mokos fondo lėšų komandiruotėms?

12. Šių metų sausio 20 d. Sveikatos apsaugos ministerija išplatino pranešimą: „Ministras A. Veryga: visos gydymo įstaigos privalės prisijungti prie *E-sveikatos* sistemos“. Beveik visus metus Jūs asmeniškai spaudėte ir vertėte gydymo įstaigas, medikus jungtis prie *E-sveikatos* sistemos, rašyti elektroninius receptus, nors buvo akivaizdu, kad sistema stringa, neveikia ir tik trukdo medikų darbui, didina biurokratiją.

12.1. Kodėl vietoje to, kad įsiklausytumėte į medikų nuogąstavimus ir pasiūlymus, ignoravote juos, netobulinote *E-sveikatos* sistemos?

12.2. Kodėl tik dabar prabilote, kad sistema gali veikti tik 30 procentų pajėgumu, bet vis tiek ketinate į ją investuoti dar 18 mln. eurų?

12.3. Ar Jūsų asmeniniu ar kito Jums pavaldaus Sveikatos apsaugos ministerijos pareigūno nurodymu *E-sveikatos* projekto vykdytojai regionų gydymo įstaigoms yra išplatinę *E-sveikatos* sistemos vertinimo anketas, kuriose yra prašoma vertinimo metu nemažiau kaip 70 proc. anketos atsakymų pažymėti teigiamai?

12.4. Šių metų liepą pareiškėte, jog Sveikatos apsaugos ministerija pati perims *E-sveikatos* sistemos pagrindinio tvarkytojo funkciją. Kokių žingsnių jau ėmėtės po šio pareiškimo, kad Sveikatos apsaugos ministerija realiai taptų *E-sveikatos* sistemos tvarkytoja?

12.5. Ar Sveikatos apsaugos ministerija per šį laiką nuo liepos mėnesio parengė planą ir sukaupė tinkamus žmogiškuosius išteklius, kad galėtų efektyviai perimti šios sistemos valdymą?

12.6. Esant akivaizdiems sistemos plėtros poreikiams, ar yra suplanuota tolimesnė *E-sveikatos* projekto plėtra? Kada bus vykdomas *E-sveikatos* ketvirtasis plėtros etapas?

13. 2017 m. balandį „British Medical Journal“ paskelbė duomenis, kad Europos Sąjungoje tik vienintelėje šalyje – Lietuvoje – didėja sveikatos skirtumai (tarp miesto ir kaimo, centrų ir regionų). Tai patvirtina ir Higienos instituto prie Sveikatos apsaugos ministerijos Sveikatos informacijos centro pateikti duomenys. Tačiau Jūs, priešingai pateiktiems duomenims apie didėjančius sveikatos skirtumus tarp Lietuvos regionų, ir toliau siūlote sprendimus, kurie tą atskirtį ir dar labiau didina. Štai Seimo pavasario sesijoje pateikėte įstatymo projektą, kuriuo siūlėte Sveikatos apsaugos ministerijai pavaldžioms įstaigoms už paslaugas mokėti didesniu įkainiu nei rajonų ar regionų ligoninėms. Peržiūrėjote 2017 m. Valstybės investicijų programos (VIP) lėšas iš esmės atimdami jas beveik iš visų regionų, o 2018 m. biudžete, iš numatomų 18,5 mln. eurų VIP lėšų sveikatos apsaugai, beveik visas lėšas numatote skirti Vilniui ir Kaunui, o visai Lietuvai, įskaitant ir Klaipėdą, siūlote skirti vos 1,030 mln. eurų. Šių metų vasario 23 d. savo įsakymu atėmėte galimybę rajonų ir regionų ligoninėms indeksuoti stacionariųjų paslaugų balą, taip iki 15 procentų sumažinę šių įstaigų finansavimą. Tai padarėte prieš tai neinformavę gydymo įstaigų. Šiuo metu apie 85 procentai rajonų ir regionų gydymo įstaigų dirba nuostolingai. Niekaip nesprenđiate medikų trūkumo ir pasiskirstymo problemos, ypač regionuose.

13.1. Kodėl šiais savo veiksmais dar labiau didinate sveikatos skirtumus ir mažinate paslaugų prieinamumą regionuose?

13.2. Kodėl iš esmės kuriate dviejų miestų (dviejų ligoninių) sistemą?

13.3. Ar Jūs esate visos Lietuvos sveikatos apsaugos ministras ar tik kelių įstaigų interesų ministras?

14. Pradėjęs dirbti sveikatos apsaugos ministru sustabdėte daugelį parengtų investicinių ir ES projektų, perskirstėte jų vykdytojus. Jūsų ministerijai neįsisavinus ES lėšų Finansų ministerija iš sveikatos apsaugos srities išėmė net 10 mln. eurų ES paramos, perskirstė kitoms ministerijoms. Kokia šiuo metu yra ES projektų sveikatos apsaugos srityje įgyvendinimo situacija lyginant su kitomis ministerijomis ir koks yra šių projektų įgyvendinimo pasiskirstymas pagal vykdytojus? Ar prisiimate asmeninę atsakomybę už tokią situaciją?

15. Kaip vertinate faktą, jog visuomenės nuomonės apklausos rodo Jus esant nepopuliariausiu ir labiausiai nemėgstamu šios Vyriausybės ministru? Ar nemanote, kad tai kenkia visos Vyriausybės darbui, pasitikėjimui Ministrui Pirmininku ir Jūsų siekiamų įgyvendinti sprendimų pripažinimui visuomenėje? Ar nemanytumėte, kad Jums jau atėjo laikas prisiimti atsakomybę ir atsistatydinti?

Teikia Seimo nariai:

1. Gabrielius Landsbergis
2. Eugenijus Gentvilas
3. Remigijus Žemaitaitis
4. Juozas Olekas
5. Aušra Maldeikienė
6. Bronislovas Matelis
7. Radvilė Morkūnaitė-Mikulėnienė
8. Kęstutis Masiulis
9. Jurgis Razma
10. Irena Degutienė
11. Mantas Adomėnas
12. Rimantas Jonas Dagys
13. Sergejus Jovaiša
14. Mykolas Majauskas
15. Algis Strelčiūnas
16. Edmundas Pupinis
17. Monika Navickienė
18. Arvydas Anušauskas
19. Kazys Starkevičius
20. Antanas Matulas
21. Gintarė Skaistė
22. Žygimantas Pavilionis
23. Ingrida Šimonytė
24. Simonas Gentvilas
25. Ričardas Juška

26. Vytautas Kamblevičius
27. Kęstutis Bartkevičius
28. Algimantas Dumbrava
29. Rasa Budbergytė
30. Algimantas Salamakinas
31. Julius Sabatauskas
32. Algirdas Sysas
33. Dovilė Šakalienė
34. Aušrinė Armonaitė
35. Gintaras Vaičekauskas
36. Viktorija Čmilytė-Nielsen
37. Paulius Saudargas
38. Vitalijus Gailius
39. Arūnas Gelūnas
40. Virgilijus Alekna
41. Juozas Baublys
42. Jonas Liesys
43. Raminta Popovienė
44. Stasys Šedbaras
45. Gintaras Steponavičius
46. Vytautas Kernagis